

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ tṛtīyaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ tṛtīyaḥ sargaḥ ॥

laṅkāmaavalōkya hanumatō vismayastatra praviśatastasya
laṅkayāvarōdhastatprahārēṇa pīḍitayā tayā tasmai puryyāṃ
pravēṣṭumanumatidānam

sa lambaśikharē lambē
lambatōyadasannibhē |
sattvamāsthāya mēdhāvī
hanumān mārutāt:majah ॥ 5.3.1 ॥

niśi laṅkāṃ mahāsattvō
vivēśa kapikuñjaraḥ |
ramyakānanatōyāḍhyāṃ
purīṃ rāvaṇapālītām ॥ 5.3.2 ॥

śāradāmbudharaprakhyai -
rbhavanairupaśōbhitām |
sāgarōpamanirghōṣāṃ
sāgarānilasēvitām ॥ 5.3.3 ॥

supuṣṭabalasampuṣṭāṃ
yathaiva viṭapāvatīm |
cārutōraṇaniryūhāṃ
pāṇḍuradvāratōraṇām ॥ 5.3.4 ॥

bhujagācaritām guptām
 śubhām bhōgavatīmiva |
 tām savidyudghanākīrṇām
 jyōtirgaṇaniṣēvitām || 5.3.5 ||

caṇḍamārutanirhrādām
 yathā cāpyamarāvatīm |
 śātakumbhēna mahatā
 prākārēṇābhisaṃvṛtām || 5.3.6 ||

kiṅkiṇījālaghōṣābhiḥ
 patākābhiralakṛtām |
 āsādyā sahasā hr̥ṣṭaḥ
 prākāramabhipēdivān || 5.3.7 ||

vismayāviṣṭahr̥dayaḥ
 purīmālōkya sarvataḥ |
 jāmbūnadamayairdvārai -
 rvaīdūryakṛtavēdikaiḥ || 5.3.8 ||

vajrasphaṭikamuktābhi -
 rmaṇikuṭṭimabhūṣitaiḥ |
 taptahāṭakaniryūhai
 rājatāmalapāṇḍuraiḥ || 5.3.9 ||

vaidūryakṛtasōpānaiḥ
 sphāṭikāntarapāṃsubhiḥ |
 cārusaṅjavanōpētaiḥ
 khamivōtpatitaiḥ śubhaiḥ || 5.3.10 ||

krauñcabarhiṇasaṅghuṣṭai
 rājahaṃsaniṣēvitaiḥ |
 tūryābharaṇanirghōṣaiḥ
 sarvataḥ parināditām || 5.3.11 ||

vasvōkasārapratimāṃ
 samīkṣya nagarīm tataḥ |
 khamivōtpatitām laṅkāṃ
 jaharṣa hanumān kapiḥ || 5.3.12 ||

tām samīkṣya purīm laṅkāṃ
 rākṣasādhipatēḥ śubhām |
 anuttamāmṛddhimatīm
 cintayāmāsa vīryavān || 5.3.13 ||

nēyamanyēna nagarī
 śakyā dharṣayitum balāt |
 rakṣitā rāvaṇabalai -
 rudyatāyudhapāṇibhiḥ || 5.3.14 ||

kumudāṅgadayōrvāpi
 suṣēṇasya mahākapēḥ |
 prasiddhēyaṃ bhavēd bhūmi -
 rmaindadvividayōrapī || 5.3.15 ||

vivasvatastanūjasya
 harēśca kuśaparvaṇaḥ |
 ṛkṣasya kapimukhyasya
 mama caiva gatirbhavēt || 5.3.16 ||

samīkṣya ca mahābāhō
 rāghavasya parākramam |
 lakṣmaṇasya ca vikrānta -
 mabhavat prītimān kapiḥ || 5.3.17 ||

tām ratnavasanōpētām
 gōṣṭhāgārāvataṃsikām |
 yantrāgārastanīmṛddhām
 pramadāmiva bhūṣitām || 5.3.18 ||

tām naṣṭatimirām dīpai -
 rbhāsvaraiśca mahāgrahaiḥ |
 nagarīm rākṣasēndrasya
 sa dadarśa mahākapiḥ || 5.3.19 ||

atha sā hariśārdūlam
 praviśantaṃ mahākapim |
 nagarī svēna rūpēṇa
 dadarśa pavanātmajam || 5.3.20 ||

sā taṃ harivaram dṛṣṭvā
 laṅkā rāvaṇapālītā |
 svayamēvōtthitā tatra
 vikṛtānanadarśanā || 5.3.21 ||

purastāt tasya vīrasya
 vāyusūnōratiṣṭhata |
 muñcamānā mahānāda -
 mabravīt pavanātmajam || 5.3.22 ||

kastvaṃ kēna ca kāryēṇa
 iha prāptō vanālaya |
 kathayasvēha yat tattvaṃ
 yāvat prāṇā dharanti tē || 5.3.23 ||

na śakyaṃ khalviyaṃ laṅkā
 pravēṣṭuṃ vānara tvayā |
 rakṣitā rāvaṇabalai -
 rabhiguptā samantataḥ || 5.3.24 ||

atha tāmabravīd vīrō
 hanumānagrataḥ sthitām |
 kathayiṣyāmi tat tattvaṃ
 yanmāṃ tvaṃ paripṛcchasē || 5.3.25 ||

kā tvaṃ virūpanayanā
 puradvārē'vatiṣṭhasē |
 kimarthaṃ cāpi mām krōdhā -
 nnirbhartsayasi dāruṇē || 5.3.26 ||

hanumadvacanaṃ śrutvā
 laṅkā sā kāmarūpiṇī |
 uvāca vacanaṃ kruddhā
 paruṣaṃ pavanātmajam || 5.3.27 ||

ahaṃ rākṣasarājasya
 rāvaṇasya mahātmanaḥ |
 ājñāpratīkṣā durdharṣā
 rakṣāmi nagarīmimām || 5.3.28 ||

na śakyaṃ māmavajñāya
 pravēṣṭuṃ nagarīmimām |
 adya prāṇaiḥ parityaktaḥ
 svapsyasē nihatō mayā || 5.3.29 ||

ahaṃ hi nagarī laṅkā
 svayamēva plavaṅgama |
 sarvataḥ parirakṣāmi
 atastē kathitaṃ mayā || 5.3.30 ||

laṅkāyā vacanaṃ śrutvā
 hanūmān mārutātmajaḥ |
 yatnavān sa hariśrēṣṭhaḥ
 sthitaḥ śaila ivāparaḥ || 5.3.31 ||

sa tām strīrūpavikṛtām
 dṛṣṭvā vānarapuṅgavaḥ |
 ābabhāṣē'tha mēdhāvī
 sattvavān plavagarṣabhaḥ || 5.3.32 ||

drakṣyāmi nagarīm laṅkāṃ
 sāṭṭaprākāratōraṇām |
 ityarthamiha samprāptaḥ
 paraṃ kautūhalaṃ hi mē || 5.3.33 ||

vanānyupavanānīha
 laṅkāyāḥ kānanāni ca |
 sarvatō gṛhamukhyāni
 draṣṭumāgamaṇaṃ hi mē || 5.3.34 ||

tasya tad vacanam śrutvā
 laṅkā sā kāmarūpiṇī |
 bhūya ēva punarvākyaṃ
 babhāṣe paruṣākṣaram || 5.3.35 ||

māmanirjitya durbuddhē
 rākṣasēśvarapālitām |
 na śakyaṃ hyadya tē draṣṭuṃ
 purīyaṃ vānarādhama || 5.3.36 ||

tataḥ sa hariśārdūla -
 stāmuṇḍa niśācarīm |
 drṣṭvā purīmimāṃ bhadre
 punaryāsyē yathāgatam || 5.3.37 ||

tataḥ kṛtvā mahānādaṃ
 sā vai laṅkā bhayaṅkaram |
 talēna vānaraśrēṣṭhaṃ
 tāḍayāmāsa vēgitā || 5.3.38 ||

tataḥ sa hariśārdulō
 laṅkayā tāḍitō bhṛśam |
 nanāda sumahānādaṃ
 vīryavān mārutātmajaḥ || 5.3.39 ||

tataḥ saṃvartayāmāsa
 vāmahastasya sō'ṅgulīḥ |
 muṣṭinābhijaghānaināṃ
 hanumān krōdhamūrcchitaḥ || 5.3.40 ||

strī cēti manyamānēna
 nātikrōdhaḥ svayaṃ kṛtaḥ |
 sā tu tēna prahārēṇa
 vihvalāṅgī niśācarī |
 papāta sahasā bhūmau
 vikṛtānanadarśanā || 5.3.41 ||

tatastu hanumān vīra -
 stāṃ dṛṣṭvā vinipātītām |
 kṛpāṃ cakāra tējasvī
 manyamānaḥ striyaṃ ca tām || 5.3.42 ||

tatō vai bhṛśamudvignā
 laṅkā sā gadgadākṣaram |
 uvācāgarvitaṃ vākyam
 hanumantaṃ plavaṅgamam || 5.3.43 ||

prasīda sumahābāhō
 trāyasva harisattama |
 samayē saumya tiṣṭhanti
 sattvavantō mahābalāḥ || 5.3.44 ||

ahaṃ tu nagarī laṅkā
 svayamēva plavaṅgama |
 nirjitāhaṃ tvayā vīra
 vikramēṇa mahābala || 5.3.45 ||

idaṃ ca tathyaṃ śṛṇu mē
 bruvantyaḥ vai harīśvara |

svayaṃ svayambhuvā dattaṃ
varadānaṃ yathā mama || 5.3.46 ||

yadā tvāṃ vānaraḥ kaścīd
vikramād vaśamānayēt |
tadā tvayā hi vijñēyaṃ
rakṣasāṃ bhayaṃāgatam || 5.3.47 ||

sa hi mē samayaḥ saumya
prāptō'dya tava darśanāt |
svayambhūvihitaḥ satyō
na tasyāsti vyatikramaḥ || 5.3.48 ||

sītānimittaṃ rājñastu
rāvaṇasya durātmanaḥ |
rakṣasāṃ caiva sarvēśāṃ
vināśaḥ samupāgataḥ || 5.3.49 ||

tat praviśya hariśrēṣṭha
purīṃ rāvaṇapālītām |
vidhatsva sarvakāryāṇi
yāni yāniha vāñchasi || 5.3.50 ||

praviśya śāpōpahatāṃ hariśvara
purīṃ śubhāṃ rākṣasamukhyapālītām |
yadṛcchayā tvaṃ janakātmajāṃ satīṃ
vimārga sarvatra gatō yathāsukham || 5.3.51 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇe vālmikīyē ādikāvye
sundarakāṇḍe tṛtīyaḥ sargaḥ ||